Duizenden mensen op de been

Onvergetelijk afscheid van Betico

ORANJESTAD — Duizenden mensen waren zondag op de been om afscheid te nemen van MEP-leider Betico Croes. Reeds in de vroege morgenuren waren velen aanwezig op Plaza 18 di Maart waar van half negen tot drie uur in de middag afscheid kon worden genomen. Lange rijen mensen stonden uren te wachten om een laatste blik te kunnen werpen op de man, die zoveel betekende voor de politieke ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Afscheid werd niet alleen door Aruba genomen doch ook door vertegenwoordigers uit de Antillen van de Vijf, Venezuela, Nederland, en landen uit de regio vertegenwoordigd door hun consuls. De Antilliaanse regering was voltallig aanwezig, Venezuela werd vertegenwoordigd door een grote delegatie onder leiding van minister dr. José Angel Ciriberto, Nederland door dr. Willem de Kwaadsteniet en minister De Koning door drs. Dirk de Gooijer. Een onvergetelijk afscheid, dat het normale leven op Aruba lamlegde en zich concentreerde op het Plaza 18 di Maart en daarna in de geboorteplaats van Betico Croes, Santa Cruz, waar de bisschop van Willemstad de requiemmis celebreerde. Laat op de avond vond Betico Croes zijn rustplaats in de grafkelder op het kerkhof van Santa Cruz.

Tot zaterdagmiddag laat bleef het stoffelijk overschot van Betico Croes — dat door La Hoja van Zepp Wever opnieuw gebalsemd en geheel bijgewerkt was — in het auditorium van het Dr. Horacio Oduber hospitaal waar velen reeds afscheid kwamen nemen. Zondagmorgen vijf uur werd het stoffelijk overschot naar de woning van Betico Croes te Cumaná gebracht, waar gebeden werd en door de familie afscheid genomen. Omstreeks acht uur zondagmorgen werd het stoffelijk overschot in een bronzen kist op de Jeep geladen, waarmede Betico Croes de afgelopen jaren zijn verkiezingscampagnes voerde, begeleid door familieleden en vrienden. Kort na half negen kwam de stoet op de Plaza aan, waar zich reeds sinds zes uur 's morgens mensen verzameld hadden.

Op het laatste ogenblik had de politie zaterdagmiddag nog verkeers- maatregelen bekendgemaakt, waardoor het verkeer op de Vondellaan en Stadionweg reeds in de vroege ochtenduren was afgesloten. De enorme drukte, die heerste — geschat wordt dat ruim tienduizend mensen op de been waren — bleek onder meer uit het feit dat overal langs de wegen auto's geparkeerd stonden en veel mensen zich te voet naar de Plaza moesten begeven. Bij aankomst van het stoffelijk overschot op de Plaza werd het Arubaanse volkslied en het MEP- lied gespeeld. Daarna konden de eerste mensen afscheid nemen van Betico Croes, die opgebaard lag op een podium. De belangstelling was bijzonder groot: om drie uur stonden er nog lange rijen van mensen te wachten.

Het gebeuren op het plein en in Santa Cruz werd door radiostations uitgezonden, waarbij Voz di Aruba en Canal 90 tezamen uitzonden met Radio Hoyer en Voz di Bonaire. Uit Venezuela waren tv- ploegen van Radio Caracas Television en kanaal twaalf aanwezig om opnamen te maken. De belangstelling in Venezuela voor het gebeuren was bijzonder groot, hetgeen reeds bleek toen het lijk naar Aruba werd vervoerd en op de luchthaven namens de Venezolaanse regering twee grote kransen op de kist werden gelegd, terwijl gisteren een grote Venezolaanse delegatie de laatste eer kwam bewijzen op Plaza 18 di Maart.

Mensen, jong en oud, gekleed in rouwkledij trokken langs de baar, waarbij velen hun ontroering niet konden verbergen. Enige personen raakten onwel en vielen flauw, waarbij het Rode Kruis de nodige hulp verleende. Om half twee was het zover dat Atan Lee van de BUVO kon aankondigen, dat het protocolaire afscheid kon beginnen. Als eersten legden gouverneur F.B. Tromp, vergezeld van zijn directeur kabinet mr. L. Hillen en adjudant kapitein Beaujon, een krans, gevolgd door de waarnemend gouverneur van de Antillen mr. Mike Alexander en zijn directeur kabinet mr. Janus. Hierna kwam een grote Venezolaanse delegatie, onder leiding van minister dr. José Angel Ciriberto, met de vice- president van de Venezolaanse Senaat, generaal dr. Ibarra, en Celestino Armas als vertegenwoordiger van ex-president Carlos Andrés Pérez, een goede vriend van Betico.

Hierna volgde de Arubaanse Ministerraad onder leiding van premier mr. Henny Eman, de Raad van Ministers van de Antillen onder leiding van Don Martina, drs. Dirk de Gooijer namens minister De Koning, Pedro Bislip aan het hoofd van de Statenleden vergezeld van griffier Juan Becker, een delegatie van de Staten van de Nederlandse Antillen onder leiding van voorzitter Onofre Bikker, namens de Eerste en Tweede Kamer dr. Willem de Kwaadsteniet met griffier mr. Kerkhofs en de Raad van Advies van Aruba met voorzitter Jossy Tromp. Luitenant kolonel der mariniers, mr. W. Hekman, was aanwezig namens de Koninklijke Marine. Daarop volgden het Bestuurscollege en een grote delegatie van Bonaire onder leiding van gezaghebber mr. George Soliano, gezaghebber Casseres van Curaçao met gedeputeerden, bankier Lionel Capriles, vakbonds- leider Errol Cova en Hugh Lopez van dat eiland. Van Saba was er Statenlid Will Johnson en van Sint Maarten gezaghebber mr. ing. Ralph Richardson. De geestelijkheid werd vertegenwoordigd door pater Bouwmans en dominee Hessen, terwijl het voltallige corps consulaire aanwezig was om afscheid te nemen. Uit Venezuela was aanwezig de bekende tv-commentator Amador Bendayan, een goede vriend van Betico Croes. Ook vertegenwoordigers van de Kamer van Koophandel en de Gezamenlijke vakbonden van Aruba waren present. Tot slot van het protoculaire gedeelte legde Guillermo Trinidad namens de Sociale Internationale een grote krans bij de kist.

Voordat de heer Lee de plechtigheid sloot, liet hij horen dat honderden telegrammen van overal ter wereld werden ontvangen. Daarna trok de stoet via Cumaná naar de kerk van Santa Cruz waar mgr. W. Ellis de requiemmis celebreerde. In de stoet waren in rijen van tien honderden bloemstukken meegedragen, als een hulde aan Betico Croes. Hierbij waren bloemstukken, die verschillende afbeelding omvatten, zoals wapen van Aruba, vlag van Aruba enz. Ook bij de kerk te Santa Cruz waren duizenden mensen aanwezig. Slechts enige honderden konden een plaats vinden. De rest bleef buiten staan en volgde via luidsprekers de plechtigheid.

De buitenlandse gasten, die aan het protoculaire gedeelte van het afscheid deelnamen, werden daarna door de regering van Aruba in het Bushiri Beach Hotel ontvangen, waar een koffietafel werd aangeboden. Hierbij werd een film vertoond van het leven van Betico Croes, zoals door de mediadienst van de Biblioteca Nacional samengesteld en afgelopen week reeds door TeleAruba vertoond. Later op de avond keerden de gasten naar hun land terug.

Voordat de begrafenisstoet in de overvolle kerk van Santa Cruz arriveerde, werd tijdens de voettocht daarheen vele malen gestopt bij de plaats waar Betico Croes op Oudejaarsavond het fatale auto- ongeluk kreeg. Hier werden bloemen gelegd en gebeden gezegd. In de Santa Cruzkerk celebreerde mgr. W. Ellis met zes paters een requiemmis. Tijdens de mis bracht mgr. Ellis in een toespraak hulde aan het onvermoeide werken van Betico Croes en hoopte dat Aruba eensgezind zijn voorbeeld zal blijven volgen. Hij bracht dank en hulde aan de ouders van Betico Croes voor de goede wijze waarop zij hun kinderen hebben opgevoed, hetgeen de bisschop een voorbeeld voor velen noemde.

Tijdens de mis zongen Tony Thijsen en Rony Kock «Adios Betico bon amigu», terwijl het Trio Huasteca met als zangers Dhaddy Brokke en Etty Toppenberg met een lied op het afscheid van Betico Croes van zijn volk veel ontroering in de kerk teweeg brachten. Onder de communie zong Sandra Croes het Ave Maria. Voordat de stoet zich naar het nabijgelegen kerkhof begaf, nam Nelson Oduber namens de MEP afscheid van Betico Croes. Hij memoreerde zijn leven en bracht dank voor zijn onvermoeide werken. Ex-minister mr Hendrik Croes sprak woorden van dank namens de familie en stelde dat Betico Croes in feite niet dood is, omdat wij van en met zijn idealen kunnen blijven leven. Hij wees erop dat Betico Croes als grote erfenis zijn idealisme heeft achtergelaten. Hij stelde dit ten voorbeeld en merkte daarbij op dat wanneer we geen idealisme kennen, het leven alle doel verliest. Ook benadrukte hij nog eens dat de status aparte niet het eindpunt is en deed een beroep om gezamenlijk het werk van Betico Croes voort te zetten. Speciale dank bracht mr. Hendrik Croes aan de doktoren op Aruba, in Miami, Chicago, Maastricht en Utrecht, die de afgelopen maanden alles deden wat zij konden doen voor Betico Croes. De kinderen van Betico Croes wenste hij kracht en sterkte toe. Onder het zingen van «Adios te despues» ging men naar de begraafplaats waar Betico Croes ten ruste werd gelegd.

Gisteravond zond TeleAruba een enige uren durend programma uit waarin de gebeurtenissen van de zondag werden getoond.